

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 366/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Majerčíkom, Krajinská 30, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok č. k. 49C/16/2024-202 z 2. júna 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 20. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a priznať je náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom sa žalobcovia v 1. až 3. rade domáhajú proti sťažovateľke nahradenia prejavu vôle, ktorým by súd uložil sťažovateľke povinnosť predať žalobcom spoluvlastnícky podiel na tam bližšie špecifikovaných nehnuteľnostiach.

3. Rozsudkom pre zmeškanie č. k. 49C/16/2024-186 z 21. februára 2025 okresný súd žalobu žalobcov zamietol z dôvodu, že žalobcovia ani ich právna zástupkyňa sa bez ospravedlnenia nedostavili na pojednávanie nariadené na 21. február 2025, pričom o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie boli riadne poučení.

Okresný súd preto vyhovel návrhu sťažovateľky a vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Napadnutým uznesením okresný súd v zmysle § 281 ods. 1 CSP zrušil rozsudok pre zmeškanie z 21. februára 2025. Rozhodol tak na základe návrhu žalobcov, ktorí namietali nesplnenie zákonných predpokladov na vydanie kontumačného rozsudku. Podaním z 20. februára 2025 totiž žalobcovia požiadali o ospravedlnenie svojej neúčasti, ako aj neúčasti ich právnej zástupkyne na pojednávaní nariadenom na 21. február 2025, pričom súhlasili, aby súd na pojednávaní rozhodol o ich návrhu na zmenu žaloby. Ich právna zástupkyňa zmeškala pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu, a to kolízie s pojednávaním vo veci vedenej Mestským súdom Bratislava IV pod sp. zn. B3-64C/8/2021, ktorého termín bol nariadený skôr.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie okresného súdu namieta, že právna zástupkyňa žalobcov doručila okresnému súdu e-mail obsahujúci ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní z dôvodu kolízie s účasťou na inom súdnom pojednávaní až 21. februára 2025 o 15.58 h, teda až po uskutočnení pojednávania na okresnom súde. O danej kolízii právna zástupkyňa vedela už mesiac vopred, preto takéto ospravedlnenie nie je možné podľa sťažovateľky považovať za náležité. Vytýka okresnému súdu, že žalobcovia nepodalí návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 281 CSP, ale odvolanie proti kontumačnému rozsudku, namietajúc nesplnenie predpokladov na jeho vydanie. O odvolaní žalobcov nemal preto okresný súd právomoc rozhodnúť. Napadnuté uznesenie sťažovateľka označuje za nepredvídateľné a porušujúce zásadu právnej istoty.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd vyhovel návrhu žalobcov a zrušil rozsudok pre zmeškanie v zmysle § 281 ods. 1 CSP.

7. V súvislosti s posudzovaním ústavnosti rozhodovania okresného súdu o zrušení rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 1 CSP ústavný súd predovšetkým konštatuje, že vymedzenie obsahu pojmu „ospravedlniteľný dôvod“ je primárne úlohou všeobecného súdu, a to vždy so zreteľom na skutkový kontext posudzovanej veci. Zákonodarca v tomto smere cielene zvolil neurčitý právny pojem, aby so zreteľom na okolnosti toho-ktorého prípadu bolo možné jeho obsah flexibilne prispôbiť konkrétnej situácii, v ktorej sa strany sporu nachádzajú.

8. Ústavný súd zastáva názor, podľa ktorého okresný súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia zrozumiteľne vysvetlil, že žalobcovia, resp. ich právna zástupkyňa v e-mailovom podaní doručenom okresnému súdu 20. februára 2025 ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní nariadenom na 21. február 2025 z dôvodu kolízie účasti na inom súdnom pojednávaní. Myšlienkový postup okresného súdu týkajúci sa existencie ospravedlniteľného dôvodu na strane žalobcov v zmysle § 281 ods. 1 CSP je podľa názoru ústavného súdu vysvetlený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ústavne udržateľným spôsobom.

9. Ak sťažovateľka tvrdí, že ospravedlnenie žalobcov (e-mailové podanie z 20. februára 2025) bolo okresnému súdu doručené až po uskutočnení pojednávania (konkrétne 21. februára 2025 o 15.58 h), ústavný súd z predloženého e-mailového podania zistil, že právna zástupkyňa žalobcov odoslala podateľni okresného súdu ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní 20. februára 2025 o 17.31 h. S prihliadnutím na možné časové oneskorenie rádovo v sekundách alebo aj minútach však nie je možné reálne pochybovať o tom, že ospravedlnenie žalobcov bolo doručené do e-mailovej schránky súdu 20. februára 2025. V posudzovanom prípade tak nebolo možné vychádzať z dátumu vyznačeného na príslušnej pečiatke okresného súdu.

10. Ústavný súd súčasne zdôrazňuje, že kritériá jeho prieskumu v situácii, ak ani zákonodarca nepovažoval za dôležité podrobiť určitý typ súdnych rozhodnutí prieskumu v rámci systému riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov na úrovni všeobecného súdnictva odôvodňuje predpoklad, že týmito rozhodnutiami z pohľadu práva na súdnu ochranu neprikladal rovnaký význam ako rozhodnutiam, kde tento systém kontroly zaviedol, a preto možno konštatovať, že určitá diferenciácia medzi týmito rozhodnutiami a ich vadami je odôvodnená aj na úrovni ústavnosúdneho prieskumu. Z už uvedeného potom vyplýva, že prieskum rozhodnutí všeobecných súdov, proti ktorým nie je v rámci všeobecného súdnictva prípustný riadny opravný prostriedok, v zásade možno podrobiť ústavnosúdnej korekcii len v prípadoch ich extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich príslušné konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala zjavné črty svojvôle (obdobne IV. ÚS 423/2023). Uvedené však nie je prípad sťažovateľky. V konečnom dôsledku vo veci bude po zrušení procesnej kontumácie rozhodnuté vecne, čo naplneniu celkového účelu dosiahnutia spravodlivosti na legálnej báze neodporuje.

11. Podstatou ďalšej námietky je výhrada sťažovateľky, že okresný súd nebol oprávnený rozhodnúť o odvolaní žalobcov nasmerovanému proti rozsudku pre zmeškanie. Podľa sťažovateľky tým porušil princíp dvojinstančnosti konania.

12. Z napadnutého uznesenia jednoznačne vyplýva, že podanie žalobcov označené ako „odvolanie“ okresný súd považoval, posudzujúc jeho obsah za návrh na zrušenie kontumačného rozsudku podľa § 281 ods. 1 CSP. Po oboznámení sa s predmetným podaním žalobcov z 23. apríla 2025, ktoré sťažovateľka pripojila k ústavnej sťažnosti, nie je možné okresnému súdu v tomto smere z ústavného hľadiska nič vytknúť. Napriek nesprávnemu označeniu podania je z jeho obsahu celkom zrejmé, že žalobcovia sa domáhali zrušenia rozsudku pre zmeškanie, keďže svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní riadne a včas ospravedlnili a súčasne žiadali o nariadenie nového termínu pojednávania vo veci a pripustenie zmeny ich žaloby. Ani túto námietku sťažovateľky preto nie je možné považovať za opodstatnenú.

13. Ústavný súd tak uzatvára, že v posudzovanom prípade nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť akákoľvek pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia okresného súdu. Z tohto dôvodu odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Napokon na záver ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v rámci ústavnej sťažnosti odkazuje na v súčasnosti už zrušený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným

súdom je totiž počnúc 15. novembrom 2018 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu